

Arkitektur skaper verdi

Line Ramstad

Prosjektleder,

Arkitektbedriftene i Norge

Hensikt

Styrke bevisstheten i samfunnet, hos myndigheter og hos byggherrer om at god arkitektur gjør en forskjell, og at arkitekten tilfører verdi til våre bygde omgivelser.

Prosjektet har som mål å synliggjøre arkitekturens samfunnsrelevans.

Mål

- Samle dokumentasjon og evidens for arkitektbransjens verdiskapning
- Demonstrere arkitektbransjens verdiskapning for samfunn, myndigheter og byggherrer
- Etablere nye allianser og samarbeid med interessenter
- Styrke arkitektbransjens evne til å formidle, selge og levere verdiytelser
- Styrke arkitektbransjens markeds- og konkurransevilkår
- Identifisere aktuelle forsknings- og utviklingsområder innen verdi/kvalitet i våre bygde omgivelser.

Hvorfor?

Et hjem

Spør alltid om disse tingene :

1. Rør, sluk og varmtvannstank: Spør megler eller boligselger om når ting sist ble byttet. Rør varer stort sett i rundt 30 år før de begynner å sprekke. Nye rør er dyrt. Er det borettslag så kan du spørre om hva som eventuelt dekkes av borettslaget, om det er planlagt noe utskifting framover.

2. Bad, våtrom og kjeller: Bruk nesa! Råte og mugg lukter. Ta av lokk på sluk og sjekk lukt. Sett på kranene og sjekk at vannet renner greit ned. Spør om det er membran i gulv og vegger og om det eventuelt kan fremlegges kvitteringer på våtromsarbeid.

3. Elektrisk: Spør om å få se inne i sikringsskapet. Spør om eier har dokumentasjon på om anlegget er kontrollert de siste årene. Spør om alder på anlegget. Er det borettslag spør hvem som har ansvar for hva. Spør også hva som er normalt energiforbruk i boligen.

4. Vinduer og ytterdører: Spør om alder. Gamle dører og vinduer trekker mer enn nyere, og du kan regne med å måtte bytte, eller få uventet store fyringsutgifter. Nye vinduer er dyrt.

5. TV/bredbånd: Hvilken avtale finnes for kabel-TV og tilgang til Internett? Ta en telefon til en lokal nettilbyder og hør om området er regulert for bredbånd, eller hør om det er en borettslagsløsning.

6. Sjekk fellesutgifter: Hva dekker disse? Borettslag har ofte mye fellesarealer: Vaskerom, søppelcontainer, parkeringsplasser, hagearealer, bakgårder, kabel-TV. Hva finnes? Har borettslaget byttet tak, bygget balkonger, nye vinduer, porttelefon, brann dører osv.? Er store felleskostnader nær forestående? Er det selveier, sjekk kommunale avgifter.

7. Drenering og fuktsikring: Dette gjelder spesielt eneboliger, rekkehus og hytter. Hør om det er utført drenering rundt boligen. Sjekk særlig om det er fuktutslag på veggene.

8. Yttervegger, tak og utvendig areal: Hvor gammel er kledning, overflatebehandling og taktekking? Venter det noen store jobber du bør legge inn i budsjettet ditt? Be om dokumentasjon.

9. Sjekk balkong/terrasse

Vann må kunne renne av, beslag og nedløp må være solide. Hvis det nylig har regnet, bør du se etter vannansamlinger.

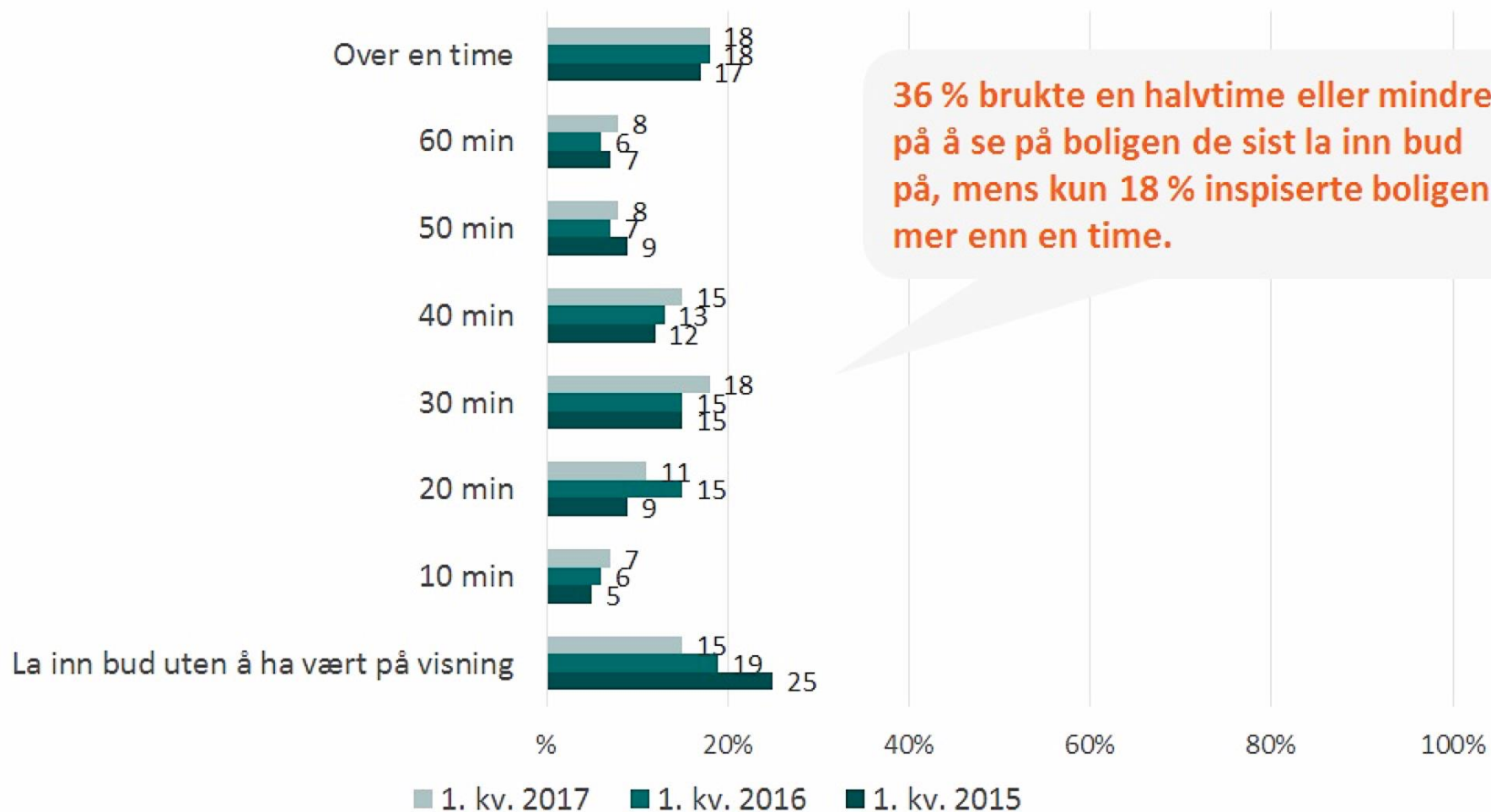
10. Nabolaget: Spør om skolekrets, barnehagemuligheter, naboforhold, turmuligheter, butikker og kollektiv transport.

Å kjøpe bolig

Spør alltid om disse tingene :

1. Rør, sluk og varmtvannstank
2. Bad, våtrom og kjeller
3. Elektrisk
4. Vinduer og ytterdører
5. TV/bredbånd.
6. Sjekk fellesutgifter
7. Drenering og fuktsikring
8. Yttervegger, tak og utvendig areal
9. Sjekk balkong/terrasse
10. Nabolaget

Ipsos Public Affairs

KLikk

Effektivt salg gjennom
sosiale medier.

PRIVATMEGLEREN

Finn den riktige kjøperen

Et bedre resultat med annonsering i sosiale medier.

Utfordringen

Dagens boligmarked er gjennom teknologisk utvikling ekstremt dynamisk. Tradisjonell annonsering er ikke lenger tilstrekkelig. Det å skille seg ut i mengden og finne den riktige kjøperen krever nå ekstra innsats og kunnskap.

Vesentlig forbedret synlighet

Derfor har vi utviklet KLiKK. Et unikt system som lar deg utnytte potensialet sosiale medier har, i jakten på den riktige kjøperen til nettopp din bolig. Våre avanserte algoritmer gir oss muligheten til å innrette dine annonser med høy presisjon - dette gir resultat!

AUTOMATISERT

MÅLRETTET

EFFEKTFULLT

KLiKK genererer alle annonsekombinasjoner automatisk

Spesielt tilpasset de forskjellige medier

FACEBOOK

TWITTER

INSTAGRAM

GOOGLE DISPLAY NETWORK

Annonsene analyseres og prioriteres

Basert på den responsen de får fra de ulike delene av målgruppen.

Budsjett 0-20%

KLiKK vurderer målgruppes respons i samtid. Målet er å ivareta hvem som er riktige kjøpere for din bolig, og hvilke annonser disse responderer på.

De effektfulle annonsene benyttes

KLiKK vurderer hvilken kombinasjon av tekst og bilder som gir din annonsering maksimal effekt. Slik blir vi i stand til å skaffe best mulig kjøpere til boligen.

Budsjett 20-100%

De målgruppene som ifølge analysene gir best respons, blir prioritert. Slik sikrer vi at annonseringen gir mest mulig effekt og øker muligheten for at du oppnår en god pris.

Hvorfor KLiKK?

- KLiKK avklarer hvilke annonser som fungerer best ved ditt boligsalg.
- KLiKK avklarer hvilke potensielle kjøpere som responderer best på dine annonser.
- KLiKK sikrer optimal utnyttelse for hver annonsekroner.
- KLiKK tredobler den potensielle målgruppen for din bolig.
- KLiKK har dokumentert effekt og bidrar til hurtige salg.

Et telt

Guider /

Gode råd om valg av telt

- [Tilbake til tips & råd fra villmarksavdelingen](#)

Telt er en helt genial turbolig. Uten å bære altfor mye vekt, har du med deg ly for vær og vind og våkner uthvilt til en ny, spennende dag.

Den aller beste teltopplevelsen får du ved å velge et telt som passer til dine behov.

Skal du bruke teltet til overnatting på en av sommerens festivaler, eller skal du på en krevende topptur med overnatting i tøffe værforhold? Har du planer om å dra på telttur året rundt, eller kun i sommerhalvåret?

Bruksområde, type tur og hvem du skal på tur med er blant det du bør tenke på ved valg av telt.

Kjøp av telt er en investering du ikke gjør ofte, og du bør være sikker på at du velger et telt som dekker behovene dine, og ikke blir for enkelt og tilnærmet uanvendelig etter bare én sesong.

Vårt beste råd er derfor å gå opp et hakk i teltvalg i forhold til behovet ditt per dags dato. Da er sjansen langt større for at du får et telt du kan nyte godt av i lengre tid.

I denne guiden går vi gjennom hvilke typer telt som finnes og hva du bør tenke på før

Gode råd om valg av telt

Den beste teltopplevelsen får du ved å velge et telt som passer dine behov.

Bruksområde, type tur og hvem du skal på tur med er blant det du bør tenke på ved valg av telt.

Kjøp av telt er en investering du ikke gjør ofte, og du bør være sikker på at du velger et telt som dekker behovene dine, og ikke blir for enkelt og tilnærmet uanvendelig etter bare en sesong.

Campx

BACKPACKER 2, TELT

499,- Kjøp

Velger du et tunneltelt med god takhøyde i forteltet, får du mange fordeler en regnværsdag. Matlaging, oppbevaring, alt blir enklere med et telt med stor Camp-del.

Teltstørrelse

Drar du vanligvis på tur med en partner, er antagelig et tomannstelt nok. Er dere store av vekst og liker litt ekstra plass, trenger dere et tremannstelt. Da får dere i tillegg mye mer plass til utstyr og komforten øker merkbart. Drar du mye alene er enmannstelt tilstrekkelig. Da sparer du merkbart på vekten også.

Er dere en større gruppe må dere ha flere telt, eller gå sammen om en Lavvo eller Wiglo. Lavvo/Wiglo gir dessuten helt andre sosiale fordeler. Alle bor i samme telt og det er mulighet for ildsted i midten. Selv om en stor Lavvo/Wiglo veier opp mot 7-8 kilo med stang, plugg og eventuelt bunn, er det lav vekt per deltager.

Særlige hensyn ved vurdering av helårstelt

Påse at teltet har stormmatter som stikker tilstrekkelig langt ut fra sidene. Disse bruker du til å fylle steiner eller snø på, for at teltet skal tåle sterk vind. Er du på fjellet, bør du alltid rigge til for vind opp til storm styrke. Stormmattene bør være mellom 20 og 30 centimeter brede. Kjøp ekstra lange plugger hvis det ikke følger med teltet. Dette er særlig smart ved bardunering på snø. Barduner må ha mange solide festepunkter (minst 8 og gjerne 12).

Teltstørrelse: Drar du vanligvis på tur med en partner, er antakeligvis et tomannstelt nok. Er dere store av vekst og liker litt ekstra plass, trenger dere et tremannstelt. Da får dere i tillegg mye mer plass til utstyr og komforten øker merkbart. Drar du mye alene er enmannstelt tilstrekkelig. Da sparer du merkbart på vekten også.

Kreativ bruk av telt

Du kan bruke ytterduken alene, som gapahuk når du skal overnatte i skogen sommerstid med lite eller ingen vind. Stapp ytterduken i sekken, ta med litt ekstra snøre til ekstra bardunering og vips har du muligheten til å lage spesialsydd nylonbolig.

Disse løsningene krever kreativ innstilling til fester i toppen og bardunering. Bruk trær eller staure. Ekstra barduner fester du til teltduken ved å tvinne sammen duk og knyte snøret fast.

Vekt kontra plass

Selvfølgelig er vekt viktig. Likevel kan det være argumenter for å vurdere annerledes. Du får mer igjen for turen i form av plasskomfort ved å bære et noe større telt. Bli det dårlig vær eller av andre grunner en liggedag inne, vil du fort merke fordelene med litt ekstra volum. Takhøyden er også viktig og henger oftest sammen med telstørrelsen. Dette går på hvor trygt du føler det når du skal fyre opp et kokeapparat innendørs. Da setter du pris på en god takhøyde. Følelsen av å slippe å krabbe hele tiden må også vurderes.

Vår konklusjon på vektspørsmålet er: Sats på lettvektstelt hvis turene blir lange og krevende. Sats på volum og høynet komfort hvis turene er mer preget av familietur, og spesielt hvis barn skal være med.

Billige telt bra nok?

Mange steder finnes ulike telt til svært lave priser. De fleste av disse er greie nok til overnatting en sommernatt uten regn. Mange musikkfestivaler sommerstid domineres av billige "engangstelt" som etterlates ved festivalslutt. Har du litt høyere ambisjoner om villmarksliv, vil du oppdage at dette er telt uten tilstrekkelig kvalitet i detaljene. Før du kjøper teltet ditt, se nøye på følgende avgjørende detaljer:

Valg av tekstiler. Ytterteltet bør helst være av ripstop nylon for ikke å revne ved hard belastning. Se på sømmene og glidelåsene. Det er her du i første rekke finner forskjellene. Et kvalitetstelt vil ha flere sting pr centimeter enn et billig. Se på avslutningene og detaljene. Sjekk at glidelåsen er toveis. Stengene må være av god aluminium og reservedeler bør være tilgjengelig

Kreativ bruk av telt: Du kan bruke ytterduken alene som gapahuk når du skal overnatte i skogen sommerstid med lite eller ingen vind. Stapp ytterduken i sekken, ta med litt ekstra snøre til ekstra bardunering og vips har du muligheten til å lage en spesialsydd nylonbolig.

Vekt kontra plass: Sats på lettvektstelt hvis turene blir lange og krevende. Sats på volum og høynet komfort hvis turene er mer preget av familietur og spesielt hvis barn skal være med.

Kreativ bruk av telt

Du kan bruke ytterduken alene, som gapahuk når du skal overnatte i skogen sommerstid med lite eller ingen vind. Stapp ytterduken i sekken, ta med litt ekstra snøre til ekstra bardunering og vips har du muligheten til å lage spesialsydd nylonbolig.

Disse løsningene krever kreativ innstilling til fester i toppen og bardunering. Bruk trær eller staure. Ekstra barduner fester du til teltduken ved å tvinne sammen duk og knyte snøret fast.

Vekt kontra plass

Selvfølgelig er vekt viktig. Likevel kan det være argumenter for å vurdere annerledes. Du får mer igjen for turen i form av plasskomfort ved å bære et noe større telt. Bli det dårlig vær eller av andre grunner en liggedag inne, vil du fort merke fordelene med litt ekstra volum. Takhøyden er også viktig og henger oftest sammen med teltstørrelsen. Dette går på hvor trygt du føler det når du skal fyre opp et kokeapparat innendørs. Da setter du pris på en god takhøyde. Følelsen av å slippe å krabbe hele tiden må også vurderes.

Vår konklusjon på vektspørsmålet er: Sats på lettvektstelt hvis turene blir lange og krevende. Sats på volum og høynet komfort hvis turene er mer preget av familietur, og spesielt hvis barn skal være med.

Billige telt bra nok?

Mange steder finnes ulike telt til svært lave priser. De fleste av disse er greie nok til overnatting en sommernatt uten regn. Mange musikkfestivaler sommerstid domineres av billige "engangstelt" som etterlates ved festivalslutt. Har du litt høyere ambisjoner om villmarksliv, vil du oppdage at dette er telt uten tilstrekkelig kvalitet i detaljene. **Før du kjøper teltet ditt, se nøye på følgende avgjørende detaljer:**

Valg av tekstiler. Ytterteltet bør helst være av ripstop nylon for ikke å revne ved hard belastning. Se på sømmene og glidelåsene. Det er her du i første rekke finner forskjellene. Et kvalitetstelt vil ha flere sting pr centimeter enn et billig. Se på avslutningene og detaljene. Sjekk at glidelåsen er toveis. Stengene må være av god aluminium og reservedeler bør være tilgjengelig

Før du kjøper teltet ditt, se nøye på følgende detaljer:

Valg av tekstiler – Ytterteltet bør helst være i nylon for ikke å revne ved hard belastning.

Sømmer og glidelåser – Et kvalitetstelt vil ha flere sting pr centimeter enn et billig. Se på avslutningene og detaljene. Sjekk at glidelåsen er toveis.

Stengene må være av aluminium

Reservedeler bør være tilgjengelige

Hva sier det om måten vi
forholder oss til de bygde
omgivelsene våre på?

Bygga Vackert

Att bygga med kvalitet och estetiska värden
Sveriges Arkitekter

God arkitektur ger mervärden.

En väl utformad byggnad eller plats ger en positiv estetisk upplevelse, men god arkitektur bidrar också till annat, som långsiktig användbarhet och välbefinnande för brukarna.

Det är inte entreprenadformen som avgör möjligheten att uppnå dessa värden, inte heller projektets ekonomi. Även med begränsade resurser kan goda resultat åstadkommas. Men ett hus blir aldrig bättre än sin beställare. Det är genom att ställa de rätta kraven och använda resurserna rätt som ett lyckat projekt blir till.

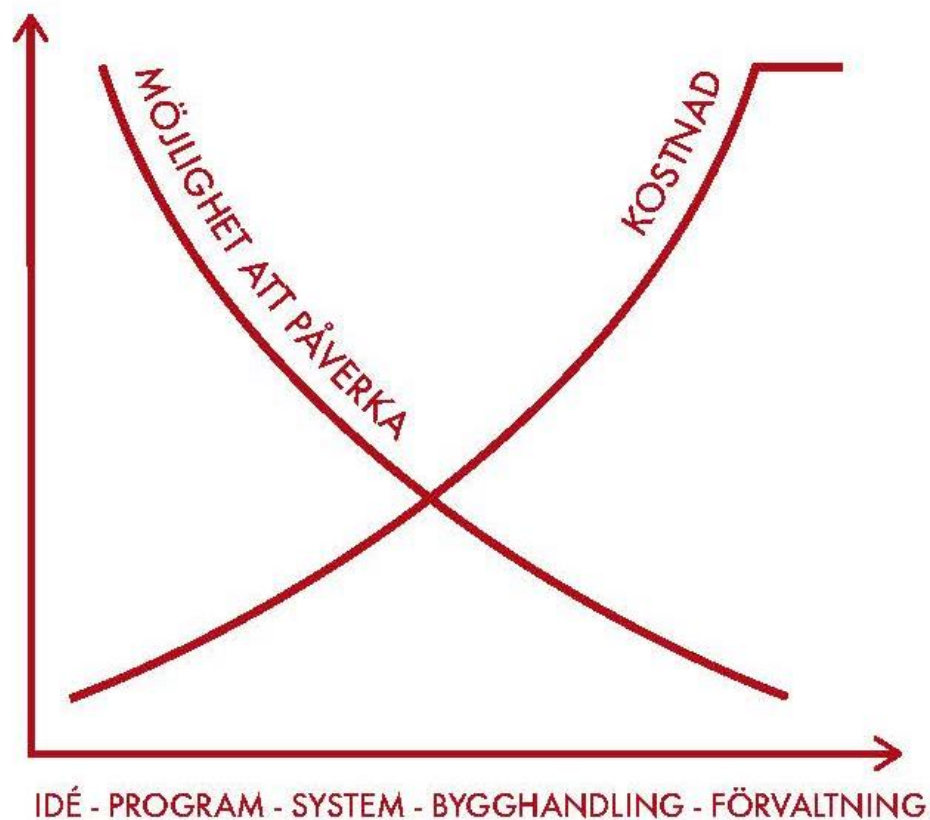
Arkitektens uppgift är att omsätta mål och vision i ett förslag till utformning. Projekt är sällan enkla processer. Till exempel drabbas snart sagt alla projekt under resans gång av besparingsbehov.

Ett övertygande arkitektoniskt koncept, alltså en idé om utformningen som tydligt kopplar till projektets mål och vision, är här ett bra underlag för beställarens prioriteringsarbete när något måste ändras.

Ett tydligt och kommunicerbart arkitektoniskt koncept fungerar också enande för dem som medverkar i genomförandet. Visionen svarar på frågan "varför", konceptet svarar på frågan "hur".

Satsa rätt från början

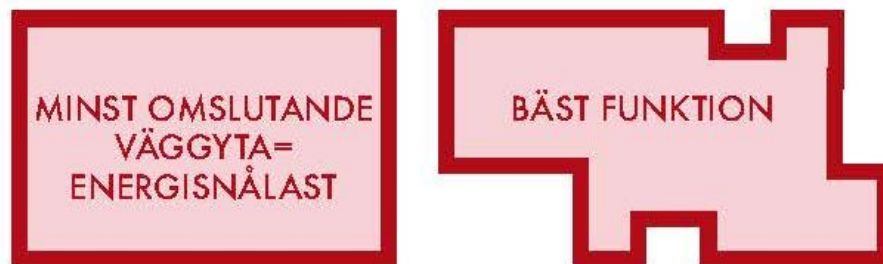
FIGUR 5. Möjligheten att påverka minskar exponentiellt med tiden och kostnaderna ökar

Certifiering

Miljösystemen har framför allt fokus på tekniska hållbarhetsfrågor, men får konsekvenser för utformningen. I realiteten kan det innebära att form och funktion påverkas avsevärt av de olika certifieringssystemen – något som är viktigt att vara medveten om.

FIGUR 6. Energikrav kan ibland krocka med funktionskrav

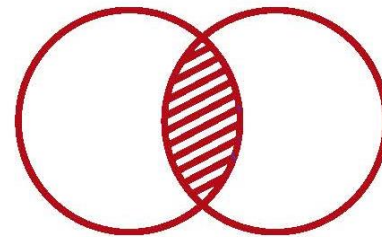

Begreppen samnyttjande, generalitet och flexibilitet

Generell arkitektur i Kville saluhall, Gustav Appell arkitektkontor. Fotograf: Åke Es on Lindman

FIGUR 7. Överlappande verksamheter kan spara yta

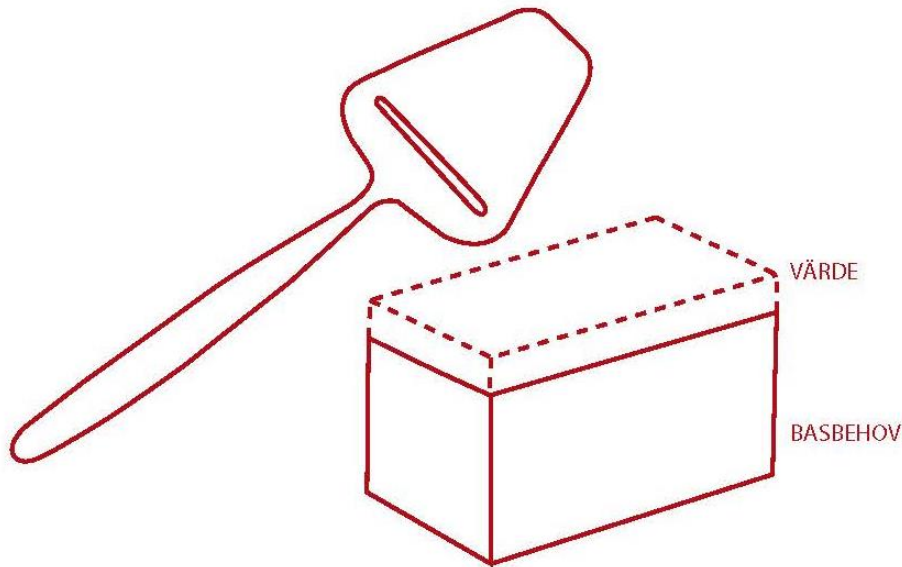

FIGUR 8. Ett kraftigare bjälklag ger plats för fler användningsmöjligheter

Vikten av att prioritera

FIGUR 9. En generell kvalitetssänkning tar inte hänsyn till prioriteringar i projektet

”Det brukar kallas bantningsrunda – men borde kallas prioriteringsrunda. Istället för att ta fram osthyveln och hyvla av allt extra och därigenom sänka den generella kvaliteten, bör man noga överväga vad som ska prioriteras och inte.”

Karin Ahlzén, arkitekt SAR/MSA, fastighets-utvecklare, Akademiska hus

Arkitektur med merværdi

Danske Arkitektvirksomheder

ARKITEKTUR MED MERVÆRDI

Her finder du en lang række eksempler på arkitektur, der skaber social, miljømæssig og økonomisk merværdi. Projekterne kommer fra hele Danmark og afspejler mange af de måder, vores huse, bygninger, pladser og byrum er med til at skabe bedre rammer for vores liv på. Der er eksempler på boliger, skoler, kontorer, byrum og børnehaver. Store og små bygninger. Byrum og landskaber. Nogle er kendte - eller måske halvkendte byggerier, men langt de fleste af vores eksempler er bare god arkitektur, der skaber livskvalitet og som gør en forskel for mennesker.

[Sammenhængskraft](#) [Produktivitet & Læring](#) [Sundhed](#) [Byliv](#) [Klima](#) [Bygbarhed](#) [Ressourcer](#) [Økonomi](#)

22.02.17 #CASE

SEB DOMICILET

SEB domicilet's placering og markante arkitektur styrker SEB Bank's brand, forretning og interne processer.

06.02.17 #CASE

FREMTIDENS BØRNEHJEM

På børnehjemmet Villaen er arkitekturen med til at mindske konflikter og skabe større tryghed.

30.01.17 #CASE

VANDHALLA EGMONT HØJSKOLEN

Inkluderende svømmehal skaber lokal stolthed, forbedrer sundheden og øger glæden ved bevægelse.

24.01.17 #CASE

MUSHOLM FERIECENTER

Sports- og feriecenteret Musholm viser vejen frem for tilgængelig arkitektur.

MERE HJEM, MINDRE INSTITUTIONER RAMMER DER SKABER TRYGHED OG STABILITET

På Børnehjemmet Villaen er arkitektens organisering og funktionalitet med til at
fjerne konflikter og skabe større tryghed

FREMTIDENS BØRNEHJEM

Fremtidens Børnehjem, der er designet af det danske arkitektfirma CEBRA, tager sig bestemt ikke ud, som en almindelig døgninstitution. Som en lille landsby, ligger børnehjemmet midt i Kertemindes parcelhuskvarter og udstråler både fællesskab, varme og hjemlighed og har derfor fået tildelt navnet "Villaen". Arkitekturen har her vist sig at være en vigtig pædagogisk medspiller. Det gælder både, når der skal skabes tryghed og stabilitet i beboernes hverdag, og når der er behov for intimitet og overskuelighed.

"Villaens arkitektur har stor betydning for børnene og de unges dagligdag og trivsel. Vi oplever at husets organisering og funktionalitet er med til at mindske konflikter og i mange tilfælde er de små dagligdagskonflikter helt forsvundet. [...] Desuden mærker vi, at vores børn og unge bruger os voksne mere nu hvor vi bor i Villaen - vi får talt mere sammen, og vi oplever mere rolige og trygge børn og unge."
Birgit Hjelm, Forstander hos Villaen

FAKTA

Lokation Kerteminde

Type Nybyggeri

Funktion Børnehjem

Fuldført 2014

Størrelse 1.250 m²

Anlægssum 32 mio. kr.

Arkitekt CEBRA

Landskab PK3

Bygherre Kerteminde Kommune

Ingeniør Søren Jensen

Fondsstøtte Den A.P. Møllerske Støttefond, Egmont Fonden, Oak Foundation Denmark

KILDER & ANBEFALET LÆSNING

CEBRA (2014) "Projektbeskrivelse, Fremtidens Børnehjem", CEBRA architecture, Danmark

Magasinet Byggeri #10 (2014) "Det flotteste hus på vejen", s. 28-29

TRIVSEL & FÆLLESSKAB

Arkitekturen i Fremtidens Børnehjem har vist sig at have stor indflydelse på børnene og de unges trivsel. Børnehjemmets inddeling i mindre huse isolerer børnenes hverdag omkring mindre, intime rumligheder, fællesskaber og voksengrupper. Ifølge forstanderen Birgit Hjelme oplever institutionens brugere, at husets organisering og funktionalitet er med til at mindske konflikter og at dagligdagens små konflikter i mange tilfælde er helt forsvundet.

"Vi oplever mere ro og et langt bedre samarbejde mellem børnene, de unge og personalet. Når en konflikt opstår er arkitekturen med til begrænse konflikten, så den ikke påvirker hele huset, men isoleres til få personer."

Birgit Hjelme, Forstander hos Villaen

TRYGHED & EJERSKAB

En særlig brugerinddragelsesproces har givet børnene og de unge mulighed for at sætte deres eget præg på børnehjemmet. Det har skabt ejerskab og stolthed, og gjort huset hjemligt og personligt med velkendte elementer, materialer og former. Rammerne er organiseret omkring intime rumligheder med massere af dagslys, og det er derfor let at afskærme og foretage mindre gruppeinddelinger, så børnene og de unge kun færdes i overskuelige fællesskaber. Efter overflytningen oplever institutionens personale, at børnene og de unge er mere trygge og rolige, at de oftere rækker ud efter de voksne og taler mere åbent med hinanden. Det er også blevet nemmere for personalet at fokusere på børnene og de unges individuelle behov.

Eindhoven, University of
Technology, Netherlands, Ph.D

UDMÆRKELSER

Nomineringer "Mies van der Rohe
Award 2015", Mies van der Rohe
Foundation

Særlige omtaler "Årets Byggeri
2014, Åben kategori", Magasinet
Byggeri

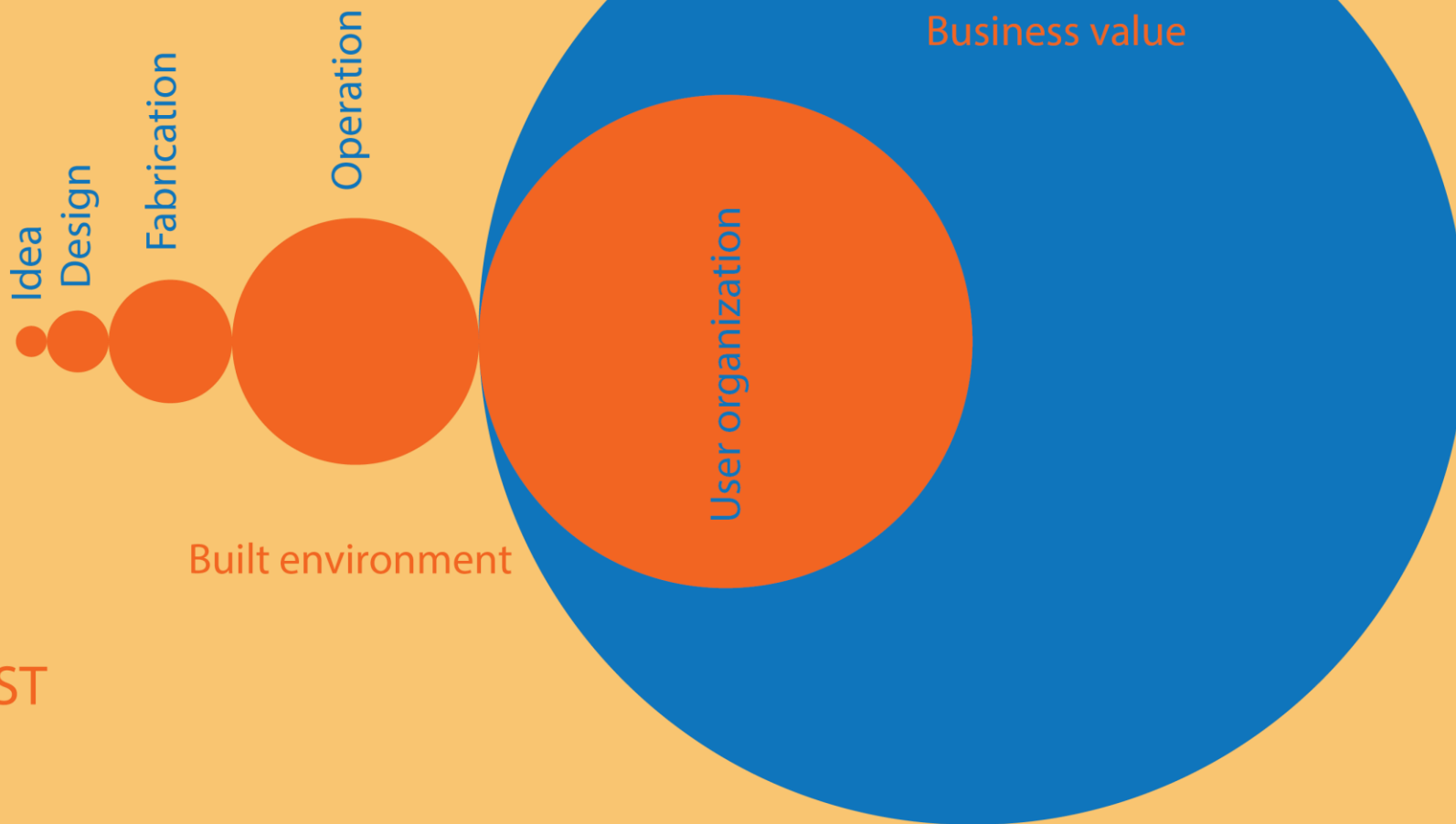
Foto: Mikkel Frost, CEBRA

OM PROJEKTET

Fremtidens Børnehjem ligger midt mellem række- og parcelhuse i et af Kertemindes boligkvarterer. Døgninstitutionen er bygget i to etager og består af en række mindre, forbundne bygninger, der er forskudt imellem hinanden, så institutionen fremstår som en lille landsby. Alle facader er beklædt med tegl og træ, og alle bygninger har nabolagets karakteristiske sadeltag. De velkendte elementer og former er med til at skabe et hjemligt miljø i moderne bygninger, hvor der er fokus på beboernes særlige behov. Børnehjemmets hverdag er organiseret omkring fire forbundne hovedhuse for at skabe selvstændige, varierende enheder til de forskellige grupper af beboere. Organiseringen sikrer nærhed og korte afstande mellem de forskellige enheder på institutionen, så personalet altid er tæt på beboerne. Villaen er aktuelt godkendt til 22 børn, som er fordelt i et børneafsnit og et ungdomsafsnit.

Læs mere om Fremtidens Børnehjem på CEBRA's hjemmeside →

VALUE

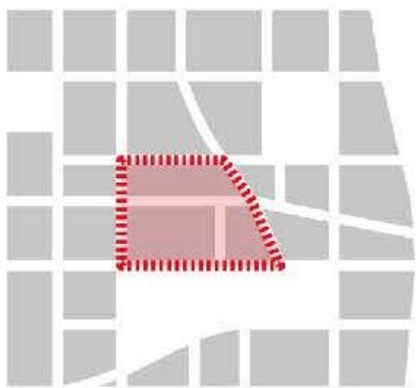
COST

Mäta stad

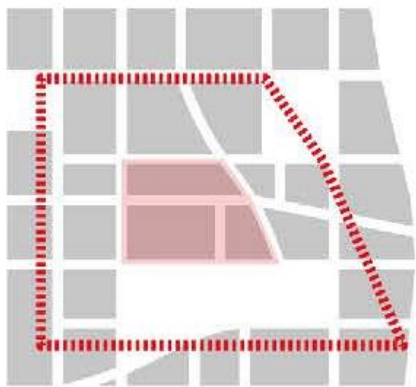
Spacescape

Att analysera stadsstrukturer med hjälp av olika mätbara faktorer har, inom planering, tre syften.

- 1) Förstå hur en stadsmiljö fungerar.
- 2) Förstå konsekvenserna av en plan.
- 3) Styra en plans utformning.

OMRÅDE

OMRÅDE MED OMLAND

LÄGE

Till att börja med är det viktigt att skilja på områdesavgränsningar som görs av administrativa skäl (äggande, byggande, förvaltning) och avgränsningar som görs av upplevelsemässiga eller funktionella skäl (stadslivsanalys, planering, stadsbyggnad).

Upplevelsemässiga områdesavgränsningar är svårare och kräver kunskap och teorier om upplevda gränser och räckvidder.

AVSTÅND

Ibland vill man istället för att mäta mängd eller andel mäta avstånd till något, till exempel närheten till en viss typ av service, parker eller liknande. Närhet kan mätas antingen i fågelavstånd eller gångavstånd. Det senare avspeglar bättre upplevelsen eftersom man då tar hänsyn till barriärer som höjdskillnader eller stora vägar.

MÅTT SOM REKOMMENDATIONER

För att styra utformningen av en plan sätter man ofta upp mätbara krav eller rekommendationer, till exempel ett maximalt avstånd till närmaste grönområde. Här kan man skilja på rekommendationer som ställs på kvarter respektive stadsdel. Rekommendationer som ställs på kvarteret berör i regel det privata rummet så som gemensamma gårdar eller privata trädgårdar. Rekommendationer för stadsdelar handlar i regel om det offentliga rummet, det vill säga det som är tillgängligt för alla.

ANALYS AV KVARTER

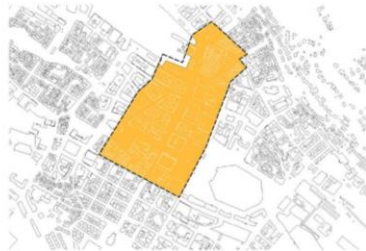
Man analyserar kvarter för att ta reda på situationen inom kvarteret, till exempel andel grönområde eller lektyta inom kvarter. Här är man intresserad av den yta som är tillgänglig för de som bor i kvarteret och det är därför relevant att använda sig av en områdesanalys, alltså att enbart mäta själva kvarterets yta.

ANALYS AV STADSDEL

När man analyserar stadsdelar handlar det om att förstå det offentliga rummet. Det offentliga rummet är i regel ett större kontinuerligt rum som går utanför det analyserade stadsdelen. Det innebär att man här ofta är i behov av att sätta in stadsdelen i en större kontext, och därför använda sig av omlands- eller lägesanalys. Lägesanalysen visar variationen inom ett område vilket gör den till ett bra designverktyg. Genom att analysera variationer inom området kan man laborera med strukturen inom området. På grund av att lägesanalysen kräver mer avancerade analysmetoder riskerar denna att bli komplex. Som grund för rekommendationer kan därför omlandsanalys användas istället.

Täthet – områdesanalys, kvarter

Täthet – områdesanalys, stadsdel

Täthet – omlandsanalys, 500 m buffer

Täthet – lägesanalys gångavstånd 500 m

OLIKA ANALYSER – SAMMA MÅTT

Exploateringen i Bergens centrum i Norge har mätts med fyra olika analyser. Mäter man enbart inom kvarteret framstår dessa som betydligt tätare än när man ser till ett större område. Lägesanalysen visar på variation, där de södra delarna är tätare än de norra.

AVSTÅND

MÅTT SOM REKOMMENDATIONER

ANALYS AV KVARTER

ANALYS AV STADSDEL

1.2 STADENS BYGGSTENAR

En stad byggs upp av olika fysiska komponenter, eller byggstenar. Utemiljön, det vill säga rummen mellan husen (den obebyggda marken), är den byggsten som utgör den viktigaste utgångspunkten för allt stadsbyggande. I vår analysmodell delas vi in utemiljön i tre huvudtyper: offentliga platser, gaturum och privata utemiljöer.

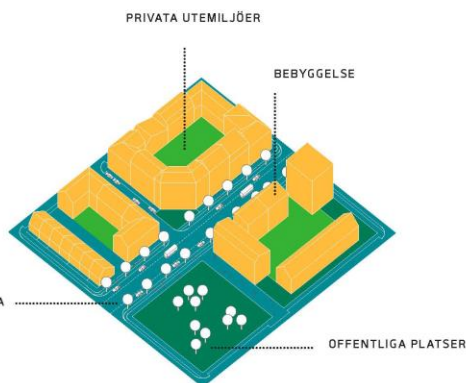
Offentliga platser är platser som är tillgängliga för alla. De ligger i regel på offentligt ägd mark och är till skillnad från gaturum i huvudsak avsedda för vistelse och rekreation. Exempel på offentliga platser är torg, parker och naturområden.

Gaturum är också tillgängliga för alla. De är i huvudsak till för transport men innehåller också rum för vistelse. Gaturummen innefattar i vår modell vägar, gator samt gång- och cykelvägar.

Privata utemiljöer ligger i regel på privat kvartersmark och är antingen enskilda, det vill säga att de tillhör en enskild bostad, eller gemensamma, det vill säga att de delas av en grupp människor, till exempel boende i ett kvarter.

Bebyggelse är kanske den mest självklara byggstenen och innefattar alla byggnader för exempelvis bostäder, kontor och handel. Byggnader kan också ha en blandning av funktioner, till exempel med lokaler i bottenvåningen och bostäder ovanpå.

Stadsbyggnad handlar om att strukturera och utforma dessa byggstenar, så att de bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

Analysmodell

Stadens byggstenar

Offentliga platser

Gaturum

Privata utemiljöer

Bebyggelse

Nasjonale retningslinjer

Arkitektur.nå 2009

Gode bygg for eit betre samfunn Meld.St.28 2011 – 2012

Status.nå 2012/13

Faglig råd for bærekraftig byutvikling 2013

Berekraftige byar og sterke distrikt Meld.St.88 2016 – 2017

Arkitektur skaper verdi

Forskning fra Oscar Value og NTNU

“Contradictions of interests in early phase of real estate projects – What adds value for owners and users?”	Marit Støre Valen (NTNU), Knut Boge (HiOA) og Margrethe Foss (Multiconsult)	Oscarvalue	file:///H:/Dokumentasjon/FFACE-WBC16--2-FFACE-WBC16-3187137-1-WBC-2016-uploaded_version_last_ver_kopi%20(1).pdf	How user involvement is handled and how collaboration models can improve the quality of buildings and add value for both owners and users
Nine tenets on the nature of value	Frode Drevland, Jardar Lohne	Department of Civil and Transport Engineering, NTNU	http://www.iglc.net/Papers/Details/1211	Lean Construction, Value, Theory
The concept of value for owners and users of buildings -A literature study of value in different contexts	Amin Haddadia *, Alenka Temeljotov-Salajb , Margrethe Foss , Ole Jonny Klakegg	NTNU, Norway, European faculty of law EVRO PF, Slovenia and Multiconsult Norway	http://ac.els-cdn.com/S1877042816308886/1-s2.0-S1877042816308886-main.pdf?_tid=73a7eefa-fe69-11e6-acca-00000aab0f27&acdnat=1488364134_c36d220f6ed03c14feb5f460f5763883	Industrial economics and manufacturing - Consumer economics and marketing - Psychology and sociology - Real Estate (RE) and Facility management (FM) business
How Can Facilities Management Add Value To Organisations As Well As To Society?	Jensen, P.A, sarasoja, A.L, Van der Voordt, D.J.M, Coenen, C	TU delft	http://repository.tudelft.nl/islandora/object/uuid:2c2a2eaa-9d73-4ffa-9e75-78e487ae6455?collection=research	
FM as Value Network: Exploring Relationships amongst Key FM Stakeholders	Coenen, C, Alexander, M, Kok, H, Jensen , P. 2012	Lyngby, Denmark: Polyteknisk forlag	file:///C:/Users/jine/Downloads/Added%20Value_Chp.05_FM%20AS%20A%20VALUE%20NETWORK_Coenen-Alexander-Kok_2012.pdf	FM, Value, Stakeholder, Network, Relationships
Green FM as a way to create added value. The added value of Facility Management				
The new common ground: understanding value	Hallgrim Hjelmbrække, Ole Jonny Klakegg	Faculty of Engineering Science and Technology, Department of Civil and Transport Engineering, NTNU	https://www.ntnu.no/documents/5418301/1271590763/proceedings+samlet+9_5_2013.pdf/3c914fc3-ce73-4756-b44b-74eb31b1fb04	s 269 - 281 Strategy, Value creation, value propositions, business models, building projects
Etical dilemmas in value delivery: theoretical conditions	Frode Drevland, Jardar Lohne, Ole Jonny Klakegg	NTNU	Not published	Lean Construction, Ethics, Value delivery
A taxonomy of client product value in construction projects	Frode Drevland, Ole Jonny Klakegg	NTNU	Not published	Lean Construction, Value, value taxonomy.

Arkitektur skaper verdi

Verdi

Egenskaper ved prosess

Gjennomføringsmodell / Samarbeidsmodell / Incentivmodell / Eierskap / Anskaffelsesform / Organisasjonsmodell / FOU / Spesielle innovasjons mål

Verdi av produkt

Sosial verdi

Samfunnsverdi

Tilhørighet
Felleskap/Identitet
Eierskap
Bymiljø
Miljø
Helse
Trivsel

Opplevd verdi

Det vakre

Følelser
Identitet
Variasjon
Livskvalitet
Skala
Helhet
Nærområde
Tilhørighet
Siktlinjer
Logisk oppbygning
Godt sted å være

Potensiell verdi

Utnyttet potensiale

Tomt/prosjektgrenser
Eierskap
Reguleringer
Naboskap
Materialer
Gjenbruk
Innovasjon/teknologi
Innovasjon/materialer
Samarbeid/prosess
Kompetanse
Varighet
Bestandighet

Funksjonell verdi

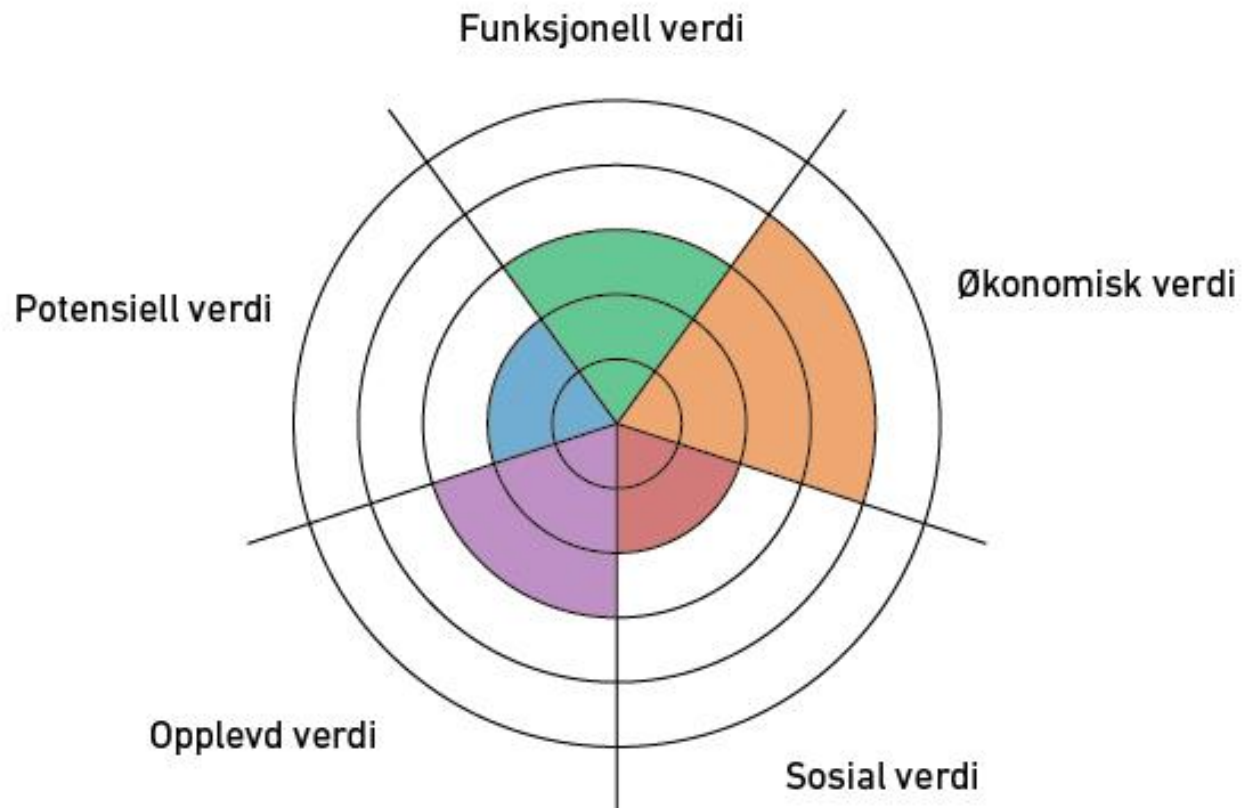
Fleksibilitet
Tilpasset bruk
Universelt utformet

Økonomisk verdi

Driftskostnader
Byggekostnader
Robusthet
Livsløp
Langsiktighet

Arkitektur skaper verdi

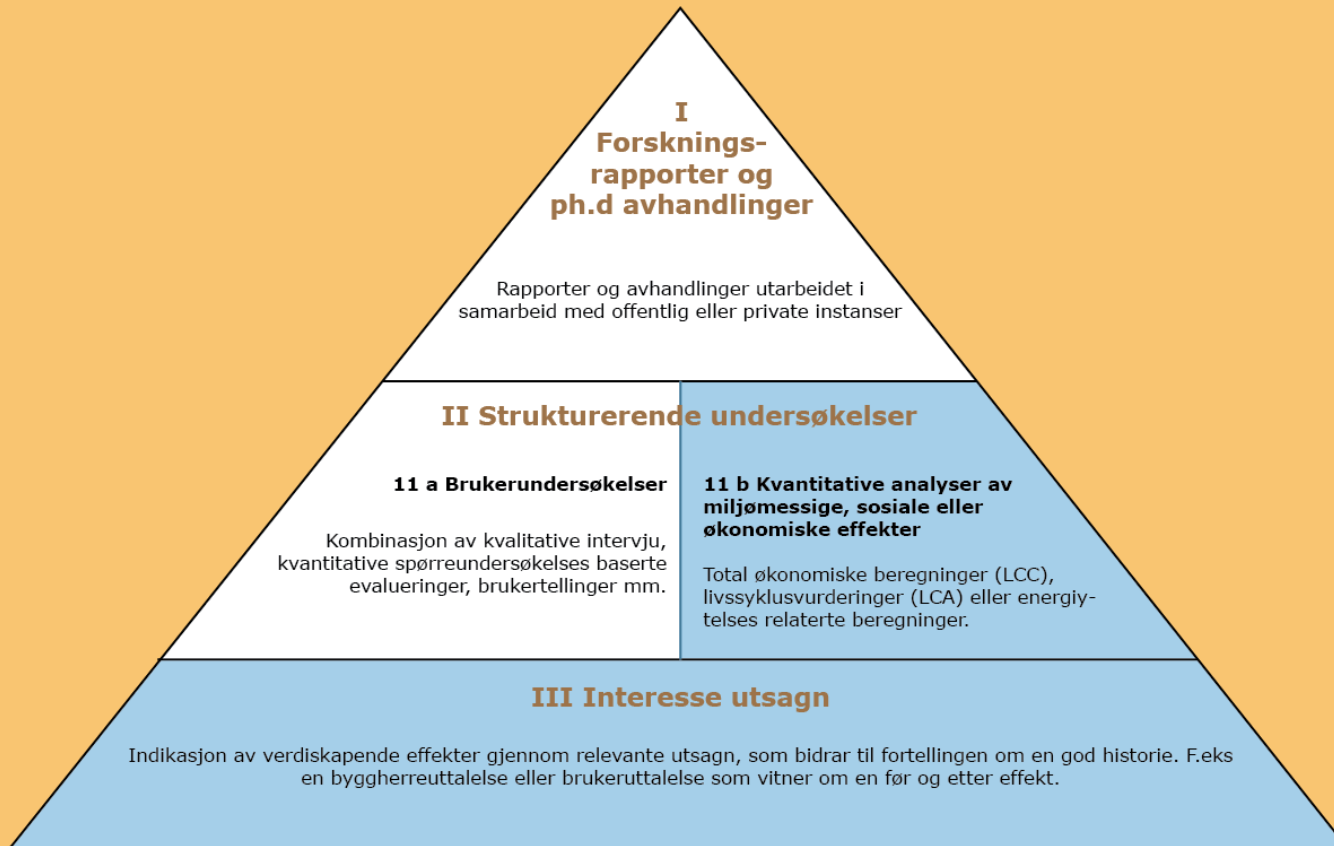
Verdirose

Arkitektur skaper verdi

Dokumentasjon

Lånt fra Danske Arkitektvirksomheder

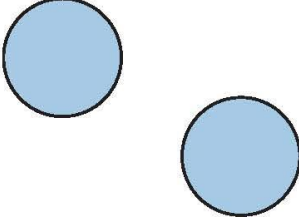
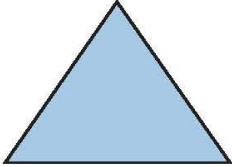

ARKITEKTUR SKAPER VERDI

VERDI	TALL	PROSJEKT	DOKUMENTASJON	KONTAKT/OM OSS
-------	------	----------	---------------	----------------

Arkitektur skaper verdi er et prosjekt i regi av Arkitektbedriftene i Norge

ARKITEKTUR SKAPER VERDI

PROSJEKT	VERDI	DOKUMENTASJON	TALL	KONTAKT/OM OSS
<p>Fakta Prosjekt data</p>				
	<p>Verdi</p>		<p>Dokumentasjon</p>	

ARKITEKTUR SKAPER VERDI

PROSJEKT	VERDI	DOKUMENTASJON	TALL	KONTAKT/OM OSS
Verdi er	Contradictions of interests in early phase real estate projects - What adds value for owners and users Støre-Valen et al 2016			
Verdidokumenter Titler og forfattere Når man velger en tittel kommer dokumentet opp i det store feltet til høyre. Contradictions of interests...	twyerfsuidkrynbjdml ofyøg,ih.jøkt dsfdhgsjkfg dtrwfeygrfhdybjfynku,hmlj,.øæk. Notat: Når man åpner verdi siden kan det være en tekst som sier noe om hvordan vi har valgt verdi og forklaring av verdirose med kvaliteter. Når man velger et annet dokument til høyre blir dette erstattet, men ved å velge verdi igjen, og også verdi er, kommer denne siden tilbake.			
Tilsvarende prosjekt Danske ark etc Når man velger en av dem åpnes de på en ny side.				

ARKITEKTUR SKAPER VERDI

PROSJEKT	VERDI	DOKUMENTASJON	TALL	KONTAKT/OM OSS
Hva er målbart?	Tall og målinger - Samfunnsøkonomisk institutt... twyerfsuidkrynbdmlofyøg,ih.jøkt dsfdhgsjkfg dtrwfeygrfhdybjfykku,hmlj,.øæk.			
Måleenheter Ulike målehenvi sninger/ papers som kommer opp til høyre når de velges. Tall og målinger - Sam- funnsøkonomisk institutt	Notat: Når man åpner siden kan det være en tekst som sier noe om hvordan vi har behandlet tall og målinger Når man velger et annet dokument til høre blir dette erstattet, men ved å velge tall igjen, og også verdi er, kommer denne siden tilbake.			
Andre sider som om- handler dette Design Quality Indicator etc Når man velger en av dem åpnes de på en ny side.				

www.arkitekturskaperverdi.no

ARKITEKTUR SKAPER VERDI

PROSJEKT	VERDI	DOKUMENTASJON	TALL	KONTAKT/OM OSS
Dokumenttriangel	Før man velger er alle dokumentene listet opp, når man velger kategori blir de enkelte kategoriene presentert			
Dokumenter KATEGORIER Kategori I Kategori II Kategori III Kategori IV Kategori V Når man velger en kategori sorteres de aktuelle dokumentene til høyre	Arkitektur.nå Status.nå..... Notat: Når man åpner verdi siden kan det være en tekst som sier noe om hvordan vi har valgt dokumenter og forklaring av dokument triangelet.			
Dokumentliste Alle dokumenter, scrolles ned, tilsvarende lista til høyre før man velger kategori	<p style="text-align: center;">www.arkitekturskaperverdi.no</p> 			

ARKITEKTUR SKAPER VERDI

PROSJEKT	VERDI	DOKUMENTASJON	TALL	KONTAKT/OM OSS
 Fakta Tittel Undertittel Forfattere Publisering	Tittel Forfatter Selve artikkelen eller link til et sted den er publisert Enten vises artikkelen via publiseringsstedet i dette feltet, eller det åpnes i en ny fane 			
Aktuelle prosjekter 				

www.arkitekturskaperverdi.no

ARKITEKTUR SKAPER VERDI

PROSJEKT	VERDI	DOKUMENTASJON	TALL	KONTAKT/OM OSS
Hva kan måles	Dokument om måling, artikkel o.l			
Målinger	Notat: Når man åpner tall siden kan det være en tekst som sier noe om hvordan vi har valgt dokumenter og tanker omkring hva som kan måles og evt bør måles			
Når man velger en kategori sorteres de aktuelle dokumentene til høyre				
Andre sider Linker til sider hvor man gjør målinger				

www.arkitekturskaperverdi.no

ARKITEKTUR SKAPER VERDI

PROSJEKT	VERDI	DOKUMENTASJON	TALL	KONTAKT/OM OSS									
<p>Sosiale media</p> <p>Kontakt info</p> <p>Arkitektbedriftene i Norge</p>	<p>"Arkitektur skaper verdi" i media</p> <p>Avisartikler, linker til sider vi er nevnt osv</p>		<p>Ressursgrupper og personer som har bidratt spesielt</p> <p>Ressursgruppe I</p> <p>Ressursgruppe II</p>										
<p>Involverte aktører</p> <table border="1" data-bbox="9 1206 299 1378"><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>											<p>www.arkitekturskaperverdi.no</p>		

Arkitektur skaper verdi

Verktøy

Erfaringene og funnene fra eksempelsamlingen og dokumentasjonssamlingen kan generere et praktisk verktøy for verditytelser, som kan tas i bruk i reelle byggeprosjekter. Dette er et verktøy for verdiskapning og verditytelser, som skal kunne anvendes både av bestilleren/byggherren og av arkitekt-/rådgiverbransjen.

Verktøyet har to brukergrupper og to funksjoner:

En veiledning og et redskap for bestilleren/byggherren for å bedre kunne identifisere hvilke verdier og kvaliteter det enkeltes prosjekt har behov om mål for. Et verktøy for å kunne oppnå best mulig verdiskapning i det enkelte byggeprosjekt. Et verktøy for å kunne bestille og anskaffe riktig kompetanse.

En veiledning og et redskap for å identifisere og forbedre arkitekt- og rådgiverbedriftenes verdiskapning i de enkelte prosjektene. Spesifisere og utvikle verdidokumentasjon og verditytelser.

Arkitektur skaper verdi

Faser

Fasene er til dels overlappende og ettersom nye prosjekter og erfaringer vil tilføre prosjektet ny kunnskap underveis vil fasene av og til gå i sirkel.

- I **Identifisere:** Få innsikt. Involvere, bygge troverdighet, oversikt over forskning og status innen feltet. Identifisere ressurspersoner, kontorer og miljøer. Definere verdier som skal vektlegges (prosess vs ferdig bygg).

Dokumentere: Hente informasjon fra ressurspersonene, opprette ressursgruppe(r) for å danne forum for diskusjon som underbygger dokumentasjonen ytterligere. Samle dokumentasjon på verdibegrepet/underbygge arkitektoniske kvaliteter med fakta. Oppdatere hjemmeside, Facebook og Instagram fortløpende. Samle forbildeprosjekt til hjemmesiden.
- II **Formidle:** Skape blest omkring prosjektet i ulike arenaer for et bredt nedslagsfelt. Finne egnede samarbeidspartnere som jobber i samme retning. Bruke sosiale medier. Jobbe mot seminar, pecha kucha, utstilling osv.
- III **Verktøy:**

Arkitektur skaper verdi

Kommunikasjon

Hjemmeside:

- I Under Arkitektbedriftenes paraply, men som egen layout og selvstendig side
- II Tilpasse layout, samle dokumentasjon og prosjekter og oppdatere fortløpende.
- III Oppfølging og innhenting av detaljert prosjekt informasjon, oppdatering av siden.

Facebook:

<https://www.facebook.com/arkitekturskaperverdi/>

Instagram:

Egen # Arkitektur Skaper verdi?

Arkitektur skaper verdi

Kommunikasjon

Samle prosjekter: Hvordan ble dette gjort i Danmark og Sverige?

Møte med Danske Arkitektvirksomheter i København 13.juni. /
Skypemøte med Sveriges arkitekter juni 2017.

Referansegrupper:

- I Personer, kontorer, grupperinger med spesiell interesse og erfaring innen feltet.
Møtes ved behov. Enkeltvis eller som gruppe.
- II Tverrfaglig og strategisk fornuftig gruppe (r) for gode diskusjoner og etablering av prosjektet i et tverrfaglig miljø. Viktig med åpenhet og transparens.
Referansegruppa møtes månedlig.

Arkitektur skaper verdi

Kommunikasjon

Presentasjoner:

Pecha Kucha: Tema: «Arkitektur skaper verdi# i samarbeid med DogA.
14 september 2017

Verdiseminar I: Tema: verdibegrepet i arkitektur. Samarbeid med DogA, NTNU/Oscar, Samfunnsgeografisk institutt ved UiO. September 2017?

Verdiseminar II: Ressursgruppene deler av erfaringer. Januar 2018?

Verdiseminar III: Hva har vi funnet ut. Hva gir merverdi. Presentasjon av utvalgte prosjekt av de som har jobbet med dem. Arkitekter, entreprenører, bestillere, eiere.... Mars 2018?

Arendalsuka 18: Arkitektur skaper verdi. Utstilling og seminar. Fokus/happenin?

Vandreutstilling: Offentlige utstillingsområder ute som Rådhusplassen Oslo, Dokkhuset Trondheim osv. Alle prosjektene stilles ut. Presentasjon av lokale prosjekter og seminar om Arkitektur og verdi. Start Arendalsuka sommer 2018?

Samarbeid!

Arkitektur skaper verdi
www.arkitekturskaperverdi.no